

Wat gaat er gebeuren met „De Utrecht”

Herinnert U zich onderstaand bericht?

GEBOUW VAN „DE UTRECHT” KAN BLIJVEN

„Utrecht - De Amsterdamse architect Bart van Kasteel is na een uitgebreid onderzoek tot de conclusie gekomen dat de architectuurhistorisch waardevolle gebouwen van de levensverzekeringsmaatschappij „Utrecht” aan de Leidseweg kunnen worden behouden. Deze in de Jugendstil gebouwde panden moeten volgens de bestaande plannen worden gesloopt voor de bouw van Hoog-Catharijne. Tegen de voorgenomen afbraak zijn verschillende protesten ingediend, onder andere door de Bond voor Nederlandse Architecten.

De opdracht tot onderzoek is aan Van Kasteel gegeven door Bredero NV. De architect meent dat de Utrecht-gebouwen technisch heel goed kunnen worden behouden en in het geheel van Hoog-Catharijne kunnen worden ingepast. Meer wilde Van Kasteel niet meedelen. Voor verdere informatie verwees hij naar zijn opdrachtgeefster. De NV Bredero verwees op haar beurt naar de gemeente met de mededeling dat zij niets kan vertellen zonder medeweten van haar partner in Hoog-Catharijne, het gemeentebestuur van Utrecht. Via het bureau voorlichting liet wethouder Harteveld weten dat de gemeente het rapport van architect Van Kasteel heeft ontvangen en momenteel bestudeert. De afdeling Openbare Werken op het stadhuis is bezig met het opstellen van een ambtelijk advies over het rapport.”

Het bovenstaande verhaal werd op 11 september in het Utrechts Nieuwsblad gepubliceerd. De vraag is: wat moeten wij doen? Afwachten tot de gebouwen verdwenen zijn of als vereniging in verzet komen tegen de voorgenomen afbraak van dit vrijwel unieke voorbeeld van moderne architectuur

uit het begin van de 20e eeuw. Andere voorbeelden van deze kwaliteit zijn er in onze stad nauwelijks te vinden.

Reeds op 19 september 1968 vestigde de architect Th. Haakman Wagenaar de aandacht van de leden van de gemeenteraad op de betekenis van deze uitingen van bouwkunst. Hij schreef: „Het van 1900 daterend hoofdgebouw is een werk van architect J. Verheul Dzn. en hoort tot de in ons land zeer zeldzame specimina van „Jugendstil” of „Art nouveau”. Het is als zodanig in de vakliteratuur bij herhaling gesignaleerd”. „Beide gebouwen gelden als hoog geklasseerde voorbeelden van baanbrekende architectuurstromingen uit het begin dezer eeuw”.

Het archiefgebouw naast het hoofdgebouw dateert van 1909, is ontworpen door de architecten A. J. Kropholler en J. F. Staal, kan worden gerekend tot de beste vertegenwoordigers van de „Berlage Stijl” en staat sedert 21 mei 1931 als nr. 1 op de gemeentelijke monumentenlijst B. Ook de Bond van Nederlandse Architecten wendde zich in januari 1971 tot het Utrechtse gemeentebestuur en drong op behoud van deze gebouwen aan. Tenslotte ligt er het bezwaarschrift, dat op 8 november 1971 aan het college van Burgemeester en Wethouders is verzonden door een aantal kunsthistorici, hoogleraren en studenten, waarin gevraagd wordt „het afbreken” van de twee voormalige „Utrecht” gebouwen aan de Leidseweg niet toe te staan”. De Vereniging „Oud-Utrecht” mag zich niet onbetuigd laten en zou zich bij de initiatiefnemers tot behoud van deze waardevolle gebouwen moeten aansluiten.

A. Graafhuis

gen (gebouwen) die aan beide kanten een ordenlijk gevel presenteren” zoals Van Bolhuis opmerkte, tegen het advies van Nieuwenhuis als „centraalstation” zou worden ingericht blijkt puur eigenbelang van de gemeente te zijn. De vleeschal had eigenlijk geen waarde voor de gemeente, terwijl de „stadstusschenschool” een goede prijs bij verkoop zou kunnen opbrengen maar bovendien achter de hand moest worden gehouden om te gebruiken wanneer de gemeente eventueel la-

ter tot eigen exploitatie zou willen overgaan. Hoe dan ook, na veertigduizend woorden krijgt de Nederlandse Bell Telefoon Maatschappij de concessie. De maatschappij heeft getoond zich goed aan de opgelegde verplichtingen te hebben gehouden. In verschillende afleveringen besprak het tijdschrift „Electra” deze geheel gemoderniseerde telefooninrichting in het jaar 1898.

Maria W. Derks-Verhagen
Peter H. Kylstra